न्द्रांशुरिवाह्लादकत्वात्" भा० । ६त० । २चन्द्रस्य किरणे च ।

चन्द्रातप पु० चन्द्रस्य आतो गमनं ततः पाति पा–क । (चादोंया) १विताने चन्द्रस्य आतप इव किरणः । २ज्योत्स्नायाम् हेम० । "चन्द्रातपमिव रसतामुपेतम्" काद० । [तनयादयोऽप्यत्र ।

चन्द्रात्मज पु० ६त० । बुधे इन्दुजशब्दे दृश्यम् । चन्द्र-

चन्द्रानन पु० चन्द्र इवाननमस्य । कार्त्तिकेये "अमोघस्त्वन घो रौद्रः शिवश्चन्द्राननस्तथा" भा० व० २३१ अ० । कार्त्तिकेयनामोक्तौ । २चन्द्र तुल्यवदने त्रि० ।

चन्द्रार्द्ध पु० ६त० । चन्द्रस्य कलारूपे भागे तुल्यभागार्द्ध परत्वे अर्द्धचन्द्र इत्येव स्यात् । "भुजासक्तेन शुशुभे गजदन्तेन केशवः । चन्द्रार्द्धबिम्बसंसक्तो यथैकशिखरो गिरिः" हरिवं० ८७अ० । "मोहयन्नम्बुजाक्षीवृन्दं चन्द्रार्द्धचूडे ! प्रभवति स महाघोरबाणावतंसे !" श्यामास्तवः ।

चन्द्रालोक पु० पीयूषवर्षकविकृते अलङ्कारप्रबन्धभेदे । "चन्द्रालोकममुं स्वयं वितनुते पीयूषवर्षः कविः" इति इति तदारम्भपद्यम् ।

चन्द्रावली स्त्री वृन्दावनस्थे गोपीभेदे । "राधाचन्द्रावलीमुख्याः प्रोक्ता नित्यं प्रिया व्रजे । कृष्णवन्नित्यसौन्दर्य्य वैदग्ध्यादिगुणाश्रयाः" उज्ज्वलमणिः । [राजनि० ।

चन्द्रास्पदा स्त्री चन्द्र आस्पदं यस्याः । कर्कटशृङ्ग्याम् ।

चन्द्रिका स्त्री चन्द्रोऽस्त्यस्याः आश्रयत्वेन ठन् चदि–दीप्तौ रक् ततः स्वार्थे क वा । १ज्योत्स्नायाम् अमरः । २स्थूलैलायां(चाँदा)। ३मत्स्यभेदे ४चन्द्रभागानद्याञ्च शब्दर० । ५कर्णस्फोटालतायां ६मल्लिकाया० । ७श्वेतकण्टकार्य्यां ८मेथिकायां ९स्थूलैलायां राजनि० । १०चन्द्रसूरे भावप्र० । "मेघमुक्तविशदां स चन्द्रिकाम्" रघुः । "नवचन्द्रिकाकुसुमकीर्णतमः" माघः । "न कस्य कुरुते चित्तभ्रमं चन्द्रिका" सा० द० । चन्द्रि चन्द्रयुक्तं कं शिरोऽस्य ११शिवे पु० । "चन्द्रिकानुप्रभावेन कृता दत्तकचन्द्रिका" १२ज्योत्स्नाया इव आह्लादिकायां स्त्रियां स्त्री स्मृतिचन्द्रिका अलङ्कारचन्द्रिका इत्यादि ।

चन्द्रिकाद्राव पु० चन्द्रिकया द्रावोनिष्यन्दो यस्य । चन्द्रकान्तमणौ राजनि० ।

चन्द्रिकापायिन् पुंस्त्री चन्द्रिकां पिबति पा–णिनि । चकोरपक्षिणि शब्दार्थचि० स्त्रियां ङीप् ।

चन्द्रिकाम्बुज न० चन्द्रिकेव शुभ्रमम्बुजम् । सितोत्पले राजनि० ।

चन्द्रिन् त्रि० चन्द्रोऽस्त्यस्य इनि । १चन्द्रयुक्ते "चन्द्रिकानुप्रभावेण कृता दत्तकचन्द्रिका" २सुवर्णयुक्ते च "चन्द्री यजति प्रचेताः" यजु० २०।३७। "चन्द्री" सुवर्णमयः" वेददीपः । [३वास्तूके च मेदि० ।

चन्द्रिल पु० चन्द्र+वा० अस्त्यर्थे इलच् । १शिवे । २नापिते

चन्द्री स्त्री चदि–रक् गौरा० ङीष् । वाकुच्याम् राजनि० ।

चन्द्रेश्वर पु० चन्द्रसेविते काशीस्थे शिवमूर्त्तिभेदे चन्द्रशब्दे दृश्यम् । चन्द्रेशोऽप्यत्र लिङ्गपरत्वे न०

चन्द्रेष्टा स्त्री चन्द्र इष्टोयस्याः निष्ठायाः वा परनिपातः । उत्पलिन्याम् राजनि० ।

चन्द्रोदकुण्ड पु० चन्द्रकृतमुदकं यत्र वा उदादेशः कर्म्म० । काशीस्थे कुण्डरूपे तीर्थभेदे "तथा चन्द्रोदकुण्डे च श्राद्धात्तृप्यन्ति पूर्व्वजाः" काशीख० १४ अ० ।

चन्द्रोदय पु० चन्द्रस्योदयः । विधोः प्राथमिकदर्शनयोग्यस्थानेषु १प्रकाशे दिनेषु तिथिखण्डभेदस्थित्या तन्निरूपणं हरिभक्तिविलासे १६ वि० यथा

"प्रतिपद्यापराह्णिकत्रिमुहूर्त्तव्यापिन्यां द्वितीयायां चन्द्रदर्शनं सम्भाव्यते । तदुक्तमग्न्याधानविषये वृद्धशातातपेन । "द्वितीया त्रिमुहूर्त्ता चेत् प्रतिपद्यापराह्णिकी । अग्न्याधानं चतुर्दश्यां परतः सोमदर्शनादिति अपराह्णश्च पञ्चधा विभक्तस्याह्नश्चतुर्थोभागः । ततश्च यत्र प्रतिपदि अपराह्णे त्रिमुहूर्त्तव्यापिनी द्वितीया तत्र चन्द्रदर्शनसम्भावनमिति"

सुखबोधोक्ते २औषधभेदे तत्पाकप्रकारो यथा सुखबोधे "पलं मृदुस्वर्णदलं रसेन्द्रं पलाष्टकं षोड़श गन्धकस्य । शोणैः सुकार्पासभवैः प्रसूनैः सर्वं विमर्द्याथ कुमारिकाद्भिः । तत्काचकुम्भे निहितं सुगाढ़े मृत्कर्पटैस्तद्दिवसत्रयञ्च । पचेत् क्रमाग्नौ सिकताख्ययन्त्रे ततोरजः पल्लवरागरम्यम् । निगृह्य चैतस्य पलं पलानि चत्वारि कर्पूररजस्तथैव । जातीफलं सोषणमिन्दुपुष्पं कस्तूरिकाया इह शाण एकः । चन्द्रोदयोऽयं कथितस्तु माषो भुक्तोऽहिवल्लीदलमध्यवर्त्ती । मदोन्मदानां प्रमदाशतानां गर्वाधिकत्वं श्लथयत्यकाण्डे । एतं घनीभूतमतीव दुग्धं मृदूनि मांसानि समस्तकानि । माषान्नपिष्टानि भवन्ति पथ्यान्यानन्ददायीन्यपराणि चात्र । वलीपलितनाशनस्तनुभृतां वयःस्तम्भनः समस्त-